

Za popravilo starih zgradb premalo sredstev

Piše: Franc Puntar

Hišni sveti so organi družbene samoupravljanja s stanovanjskimi zgradbami splošno ljudskega premoženja. Upravljanje mora biti seveda usklajeno z načelom najboljšega gospodarjenja s sredstvi in zaupanimi zgradbami. Okrog hišnih svetov, ki združujejo stare zgradbe, se pojavljajo nekateri problemi in večkrat ni sredstev za najosnovnejše upravljanje. Družbena stanovanjska politika mora nenehno zasledovati dva cilja: vzdrževati stanje stanovanjskega fonda na obstoječem nivoju, oziroma ga izboljševati in čim hitreje večati stanovanjski fond. Zato o podpiranju stanovanjskega fonda brez ustreznega nadomestila ne more biti govora. Stanarina je izračunana na amortizacijsko osnovno in se deli na dva dela: na del za amortizacijo in na del za vzdrževanje zgradbe, v glavnem tako, da gre 50 odstotkov najemnine v stanovanjski sklad. Hišni svet razpolaga z nekaj manj kot polovico najemnine. Taka razdelitev pri starih hišah povzroča, da hiše nimajo sredstev za vzdrževanje in popravila, ki so pri takih hišah stalna in nujna. Pri enostanovanjskih hišah se še poleg tega pojavlja nezainteresiranost najemnika za plačevanje najemnine, nezanimanje za lastno vlaganje sredstev v popravilo hiše, ker ne ve, koliko časa bo v njej stanoval glede na to, ker so hiše stalno na prodaj, ki pa se ne prodajo. Nadalje se pojavlja manjša zainteresiranost hišnih svetov za take hiše, ker nimajo s čim upravljati in pomenijo zanje samo odvečno breme. Verjetno bi bilo najbolje, če bi se enostanovanjske hiše čimprej prodale, da bi se stari hišam spremenil odlok o plačevanju amortizacije ter, da se večstanovanjskim stari hišam odobri za popravila kredit in omogoči osnovne pogoje za primerno bivanje.

Pri dosedanjih razpravah je prišlo do ugovorov v zvezi z amortizacijo, češ, da bo zato trpel stanovanjski sklad. Toda če pogledamo stvari skozi dinar in primerjamo najemnine in amortizacijske osnove in pa dejansko vrednost zgradb (ceno za katero družba prodaja zgradbe), ugotovimo, da se zaračunava najemnika za stare zgradbe na previsokih amortizacijskih osnovah tako, da so dejanske cene takih zgradb 4 do 5-krat nižje kakor pa so bile ob računanju osnove za najemnik. Zato dejansko dobi najemnik v novi zgradbi za 1 dinar v najem 5-krat večjo vrednost stanovanja kakor pa najemnik v stari zgradbi. Račun pokaže, da dobi v novi zgradbi za 1 dinar okrog 650 din, v stari zgradbi pa dobi najemnik za 1 dinar okrog 120 din stanovanjske vrednosti po dejanskih cenah.

Ce bi bila osnova za merilo cene stanovanja v starih zgradbah na osnovi stvarnih ekonomskih cen, potem bi morale stanovanje (Nadaljevanje na 5. strani)

Domače NOVICE

Leto III.
Štev. 4

Izdaja OBČINSKI ODBOR SZDL LENART
Lenart, 21. februarja 1963

Občinski ljudski odbor Lenart potrdil sklep o

PRIPOJITVI KG LENART, MIZARSKÉ DELAVNICE »BREST« ZAVRH IN TOVARNE SADNIH SOKOV V IZGRADNJI KMETIJSKI ZADRUGI LENART

Občinski ljudski odbor prevzame kredite za izgube z letnimi anuitetami in pokrije tekočo izgubo za leto 1962 na Kmetijskem gospodarstvu Lenart. — Za združene investicijske kredite prevzame garancijo občinski ljudski odbor pod pogojem, če OLO prevzame super garancijo. — Kmetijski zadrugi Lenart se garantira samo v primeru, če se odpusti vodilnega uslužbenca, ki je zakrivil nekatera dejanja v škodo zadruge. — Občinski ljudski odbor najame posojilo v višini 1 milijona din za ureditev turistične

ne postojanke v Zavrhu.

Na seji obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Lenart so 2. februarja razpravljali o priključitvi nekaterih kmetijskih organizacij in drugih obratov k zadrugi Lenart, o garancijah za investicijske kredite, o najetju posojila za ureditev turistične postojanke v Zavrhu in še o nekaterih manj važnih vprašanjih. Sejo je vodil predsednik občinskega ljudskega odbora Edo Zorko, medtem ko je poročilo komisije za igospodarstvo prebral Ludvik Stelcar. Po pičli razpravi — diskutirala sta v glavnem Ivan Alt in Janez Muršak — je Občinski ljudski odbor sprejel vrsto važnih sklepov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

doma in po svetu

Med najbolj pomembnimi dogodki, ki smo jih zabeležili v minulih štirinajstih dneh v našem notranjepolitičnem življenju, je na prvem mestu vsekakor razgovor, ki ga je imel predsednik republike Josip Broz Tito s člani predsedništva Zveze novinarjev Jugoslavije. Predsednik Tito je v tem razgovoru razložil najvišjim predstavnikom jugoslovanskega tiska, ki ima pomembno vlogo pri oblikovanju socialističnega človeka in pri razvoju socialističnih odnosov, nekatere svoje poglede in stališča do perečih problemov naše družbenega razvoja. Poudaril je, da morajo novinarji skrbeti za to da bo njihova kritika najrazličnejših pojavov in slabosti zares koristna, ne pa tudi žaljiva. Sicer pa je menil, naj bi novinarji pisali tudi o pozitivnih stvareh, ne samo o negativnih.

Veliko zanimanje je zbudil tisti del predsednikovega razgovora s člani predsedništva Zveze novinarjev Jugoslavije, ki se nanaša na pereča vprašanja s področja kulture in umetnosti. Podčrtal je, da je postala abstraktna smer v slikarstvu pri nas prevladujoča. Pri tem pa so se zrinili v ospredje tudi takšni »abstraktni umetniki«, ki nimajo z umetnostjo nič opraviti. Predsednik Tito je zavzel stališče, da z družbenimi sredstvi ne moremo podpirati takih in podobnih umetnikov. Nato je govoril o škodljivi poplavi določene vrsti literature, ki je pri nas že močno razširjena. V prihodnje bo torej treba posvetiti več pozornosti vzgoji v duhu enotne jugoslovanske socialistične skupnosti, pravilnemu razvoju kulture in pa ekonomski integraciji, ki je še vedno v republiških mejah.

Ustaški emigrantski elementi kot kaže ne morejo mirovati, čeprav bi jim lahko bilo jasno, (Nadaljevanje na drugi strani)

Zimski motiv iz Lenarta

Doma in po svetu

(Nadaljevanje s prve strani)

da je njihova teroristična dejavnost zločinsko izživljanje, ki jim ne more povrniti izgubljenih »idealov«. Najprej so v Chicagu vrgli bombo na poslopje, v katerem je jugoslovanski generalni konzulat. V Torontu, tretjem največjem kanadskem mestu pa so zažgali cerkev jugoslovanskih izseljencev. Čeprav pristojni organi v državah, kjer je opaziti živahno ustaško dejavnost, zatrjujejo, da bodo onemogočili podobne teroristične napade, pa ustaški in njim podobni vedno znova »presenetijo«. Zlo bo ižba izkoreniniti drugače. Poloviti bi morali kolovodje.

Ko smo že omenili Kanado naj zapišemo, da je parlament izglasoval nezaupnico vladi premiera Diefenbakerja. Diefenbakerju očitajo, da je neodločen in da je naredil napako, ko ni privolil v atomsko oborožitev kanadske vojske. Orožje bi seveda dali Američani.

V Iraku so izvedli državni prevrat in strmoglavili ter ubili bivšega premiera generala Kasema. Zarotnike je vodil novi iraški premier Abdul Salam Aref, ki je bil najožji sodelavec generala Kasema med revolucijo julija 1958. Po revoluciji je postal najprej podpredsednik vlade, pozneje pa so ga obsodili na smrt. Kasem ga je pomilostil. Novi režim je v razglasu podčrtal, da se bo boril za uresničitev načel revolucije iz leta 1958. Kasemu pa so očitali, da se je izneveril iraški revoluciji.

Za konec našega pregleda še to, da se je v Ženevi spet pričela konferenca o razorožitvi. Možnosti za uspeh so, toda...

Vse sile za razvoj turizma

Turistično društvo Zavrh utro pot turizmu v občini. — Kaj je z ribniki ob gradu Hrastovec? — Kopalni bazen s toplo vodo v Lenartu. — Neizkoriščeni slatinski vreleci. — Voličinske jame so zakrite v tančico skrivnosti.

V naši občini o turizmu kot gospodarski panogi govorimo pravzaprav šele letos. Končno smo se le prepričali, ko so nas na to opozorili drugi, da turizem prinaša velike dohodka. Verjetno smo tudi že odkrili vsaj nekaj stvari, ki bodo v prihodnosti imele velik turistični pomen. Na možnosti razvoja turizma v občini nas je prvo opozorilo tudi turistično društvo »Rudolf Maister« v Zavrhu, ki se je na pobudo krajevnih organizacij lotilo urejanja prve turistične postojanke v občini. Za ureditev te postojanke bo potrebno prispevati še večja sredstva, ker se bo to znatno obrestovalo glede na naravni položaj tega kraja in bližino večjih središč, kakor sta Maribor in Ptuj. Približno enaki pogoji za razvoj turizma so tudi v Zgornji Ščavnici, Cerkvjenjaku in v bližnji okolici Lenarta.

V Lenartu se že precej časa govori o možnosti izkoriščanja Komarnika. Verjetno bi bilo možno z minimalnimi sredstvi ob tem ribniku urediti čolnarno in kupiti nekaj čolnov. Marsikak potnik na relaciji Maribor—M. Sobota in obratno bi se v poletnem času ustavil in malo povsral. Za začetek bi k temu sodil tudi majhen bife.

Streljaj od Komarnika proti Mariboru je grad Hrastovec, ki mogočno kraljuje nad okolico. Ze sam grad ni najbolje izkoriščen, ker bi bil bolj prikladen za turistično postojanko v kateri bi lahko uredili slovenjegoriški muzej in gostinski obrat. Okrog

Hrastovca se razprostirajo lepi ribniki v katerih sedaj gojimo ribe. Kakšno korist, oziroma kolikšno korist ima lenarška občina od tega, če se v teh ribnikih gojijo ribe za Ribiško društvo občine Maribor — Tezno? Te ribnike, ki so bolj podobni kopalnim bazenom, bi veljalo urediti v letna kopališča. Vsaj srednji naj bi služil temu namenu. Če bi morali Komarnik pogledati, to ne bi bilo potrebno za ribnike ob Hrastovcu. Skratka: z minimalnimi sredstvi bi se dalo urediti prijetno kopališče in čolnarno.

Ribniki ob Hrastovcu imajo prednost tudi zato, ker so v neposredni bližini severne magistrale. Dovozna pot je sorazmerno dobro urejena. Ob ribniku je tudi prostor, na katerem je moč urediti igrišče za odbojko. Tudi parkirni prostor bi se dalo urediti. Našel bi se seveda tudi prostor za šotore. Hrastovec bi v primeru, da se uredijo voličinske jame in turistična postojanka v Zavrhu, bila prva postojanka v verigi postojank na lenarško — voličinskem območju.

Nekdo bo dejal, zakaj toliko pišete o potrebi po kopalnem bazenu v Lenartu, ko pa je vsem znano, da je ta zares potreben. Vendar se bomo tudi tokrat dotaknili tega vprašanja. Ne bi ponavljali, da je bazen potreben. Odpira pa se drugo vprašanje, če ne bi kazalo v Lenartu graditi pokritega bazena s toplo vodo. Tople vode bo dovolj, ker jo bo potrebovala tovarna sadnih sokov in ta v tovarni ne bo v celoti izkoriščena. Bazen s toplo vodo, oziroma pokriti bazen bi sicer stal nekoliko več kakor odprti, vendar bi se gotovo izplačala takšna gradnja. Mariborčani, ki sedaj poleti radi pohitijo na kopanje v Radence, bi se pozimi gotovo oglasili v Lenartu, če bi imeli tak bazen. Vprašanje pa je, če ne bi bilo pozimi za kopanje v pokritem bazenu še večje zanimanje, kakor pa za kopanje poleti. V tem pogledu bi se Radenska slatina in Lenart lahko lepo dopolnjevala.

O takozvani trojiški slatini v Žerjavcah smo že veliko pisali. Kolikor vemo, se dosedaj še ni nihče zganil in pogledal, kaj se z vrelcem v tem kraju da storiti. Upamo, da se bo le nekdo našel in začel z raziskavo. V tem kraju imajo baje tudi sol, kar ni v celoti dokazano. Toda raziskati bi pa le kazalo, kaj je na tem resnice. Slatinskih vrelcev je v občini še veliko, ki so skoraj v vseh primerih slabo urejeni in vzdrževani.

O voličinskih jamah smo spregovorili tudi v našem glasilu. Informirani smo, da se je društvo jamarjev zavzelo zato, da se vhod v te jame čimprej odpre, da se ugotovi, če zares obstojajo kavniki, kakor se na veliko govori. Okrajna turistična zveza je sklenila, da za raziskovalno delo prispeva 200 tisoč dinarjev.

V naslednji številki pa bomo rtzpravljali o lovskem turizmu in še o nekaterih vprašanjih s tega področja.

T. Š.

Občinski ljudski odbor Lenart potrdil sklep

(Nadaljevanje s prve strani)

Občinski ljudski odbor je sklenil, da se prevzamejo krediti za izgube na kmetijskem gospodarstvu Lenart v višini 93.666.965 din z letnimi anuitetami 14.419.700 din. Občinski ljudski odbor se je tudi odločil, da garantira pokritje tekoče izgube za leto 1962 na lenarškem kmetijskem gospodarstvu. Za pokritje tekoče izgube za lansko leto bo občinski ljudski odbor najel kredit za dobo in po obrestni meri kot ga bo odobrila banka v višini kot bo izkazana v zaključnem računu za leto 1962. Pristojni organ občinskega ljudskega odbora bo dokončno uredil delež okrajnega ljudskega odbora za pokritje prevzetih obveznosti. Ker so se samoupravni organi KZ Lenart, KG Lenart in mizarske delavnice »Brest« v Zavrhu odločili, da se združijo v enotno kmetijsko zadruzo Lenart, je občinski ljudski odbor njihov sklep samo potrdil ob upoštevanju, da se priključijo tudi tovarna sadnih sokov v izgradnji, o čemer je sklepal zadržni svet lenarške kmetijske zadruge.

Omenjeni kmetijski organizaciji je bilo potrebno združiti predvsem zaradi enotne kmetijske politike, zaradi bolj smotrnega investiranja in zaradi boljšega koriščenja kmetijske mehanizacije. Poleg tega je še vrsta drugih zelo važnih razlogov, ki so govorili za tak postopek samoupravnih organov kmetijskih organizacij in občinskega ljudskega odbora, o čemer pa smo že poročali.

Na zadnji seji ljudskega odbora pa so tudi sklenili, da glede na združevanje kreditov, ki so že bili odobreni kmetijskim organizacijam v naši občini ljudski odbor izda novo garancijo, ki jo banka zahteva le pod pogojem, če se Okrajni ljudski odbor obveže, da bo dal super garancijo, torej višjo obliko garantiranja. Pri tem se je občinski ljudski odbor omejil pri KZ Lenart s tem, da bo dal garancijo edino pod pogojem, če se iz kolektiva odstrani tov. Goloba, ki je s svojimi postopki pri prodaji kmetijskih strojev škodoval kmetijski zadruzi.

Turistično društvo »Rudolf Maister — Vojanov« je Občinski ljudski odbor zaprosilo za pomoč pri gradnji razglednega stolpa. Občinski ljudski odbor je sklenil, da najame kredit iz občinskega investicijskega sklada v višini 1 milijona din, s tem, da se del sredstev uporabi za gradnjo stolpa, del pa za ureditev zadržnega doma Zavrhu, v katerem je trenutno še mizarska delavnica, ki se bo kmalu izselila. Razumevanje občinskega ljudskega odbora je potrebno pozdraviti zlasti še zato, ker je društvo v Zavrhu edino, ki uspešno dela na razvoju turizma v naši občini. Člani tega društva so doslej zbrali okrog 500 tisoč din prostovoljnih prispevkov, veliko pa so domačini pomagali tudi s prostovoljnimi delom.

-ec

RAZPRAVA o občinskem statutu

UPOŠTEVATI JE POTREBNO SAMOSTOJNOST DELOVNIH ORGANIZACIJ

Našemu vabilu se je tokrat odzval predsednik občinskega sindikalnega sveta Franc Kralj, ki je v zvezi s položajem delovnih organizacij in z njihovimi statuti povedal naslednje:

Kaj naj bi občinski statut določil glede položaja delovnih organizacij v občinski skupnosti?

Občinski statut bi po mojem temu vprašanju moral posvetiti precej pozornosti. Določiti bi moral jasna stališča glede položaja delovnih organizacij. Predvsem mora biti zagotovljena njihova samostojnost, pravica delovnega človeka, da sodeluje pri delitvi dohodka, ki ga ustvarja njegova delovna organizacija, ki ga ima na razpolago za delitev. V občinskem statutu morajo biti tudi jasna določila, ki bodo zagotovila angažiranje delovnih kolektivov pri izvajanju gospodarske politike celotne komune. Določiti je potrebno, kako bodo kolektivni

sodelovali pri reševanju raznih komunalnih zadev in drugih skupnih službah v komuni, ki zadevajo družbeni standard.

Napotila, ki naj bi se jih okvirno držale organizacije pri sestavljanju svojih statotov?

Absolutnih konceptov pri sestavljanju statotov delovnih organizacij (Nadaljevanje na tretji strani)

Vprašujete odgovarjamo

NA SESTANKU KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL V LENARTU SE JE GOVORIL O CENEJŠI UREDITVI KURILNIH NAPRAV V ZADRUŽNEM DOMU V LENARTU, KAKOR JIH JE PREDVIDEL PROJEKTANT. ALI SE BO TA PREDLOG UPOŠTEVAL?

A. Z. — LENART

Predlog glede ureditve kurilnih naprav v preurejeni dvorani kulturnega doma v Lenartu, ki je bil iznešen na sestanku SZDL, je bil razpravljan s projektantom ing. Vojko Fajtom na projektivnem biroju v Mariboru. V ta namen so bili po projektantu pogledani nekateri objekti v Jugoslaviji, ki imajo take naprave že urejene. Prav tako je projektivni biro dobil tehnične opise od proizvajalcev teh naprav. Projektivni biro sedaj proučuje preureditev predvidenega sistema kurjave na predlagani sistem ogrevanja s toplim zrakom. Niso še znani dokončni rezultati niti razlika potrebnih finančnih sredstev.

V razgovoru s projektantom smo ugotovili, da ima ta sistem prednost pri ogrevanju dvorane zaradi tega, ker bi se dvorana zelo hitro ogrela, ni pa uporaben za ogrevanje gostinskih prostorov, ker so ti premajhni. Predvidena centralna kurjava bi lahko služila obema objektoma. Po mnenju projektanta ne bo velike razlike v finančnih sredstvih. Na vsak način pa bo zahtevalo ogrevanje na topel zrak več gradbenih del, posebno ureditev dovodnih kanalov. Ker novi načrti zaenkrat niso izdelani in dokončno proučeni, zaenkrat ne moremo povedati podrobnosti.

Rudi Pen,
načelnik oddelka za
gospodarstvo ObLO Lenart

V GRADIŠČU IMAMO TRI TRGOVSKE LOKALE. DVA STA POD UPRAVO »IZBIRE«, Z ENIM PA RAZPOLAGA KZ LENART. VPRAŠUJEM SE, ČE STA V GRADIŠČU POTREBNI DVE PRODAJALNI ZA ŽELEZNIHO, KO PA JE ZNATNO VEČJA POTREBA PO ŠE ENEM LOKALU S PREHRANBENIMI ARTIKLI. TRGOVINA NA GRIČU NE ZADOSTUJE POTREBAM. V NJEJ JE SEDAJ TUDI PREMALO OSEBJA IN MORAMO POTROŠNIKI DOLGO ČAKATI.

S. Š. — GRADIŠČE

Kolektiv našega podjetja že dve leti rešuje težave trgovin v Gradišču. Trudimo se, da bi zadovoljili potrebam in željam potrošnikov, tako, da bi bilo to tudi rentabilno za naše podjetje. V poslovalnici »Na Griču«, ki prodaja prehrano, nam dokazuje ustvarjeni promet, da je v njej dovolj službenega osebja. Zgodi se tudi, da je naval kakor pri vseh tovrstnih poslovalnicah, vendar to samo od časa do časa in vsled tega ne bi kazalo namestiti več prodajnega osebja, ker bi bil v nasprotnem primeru dohodek poslovalnice prenizek in zaposleni ne bi dosegli potrebnega osebnega dohodka. Glede omenjenih dveh tr-

govin z železino pripominjam, da je ena prodajalna z reprodukcijskim materialom, ki jo ima Kmetijska zadruga Lenart.

Edvard Kurnik,
direktor »Izbire«
Cerkvenjak

KER SE MI ZDI, DA JE VODA IZ LENARŠKEGA VODOVODA NEKOLIKO PREDRAGA, BI RAD VEDEL, KDO JE ODLOČAL O VIŠINI VODARINE IN NA KAKŠNI PODLAGI?

O višini vodarine je sklepal svet za komunalne, gradbene in stanovanjske zadeve na seji dne 30. oktobra 1962. Sprejel je sklep, da je začasna cena m³ vode 75 din za široko potrošnjo in 100 din za obrt, industrijo in gostinstvo. Stanovalci v zgradbah, ki nimajo vodometra, pa plačajo 200 din za 1 m³ od enega stanovalca.

Glede cene vode je bilo nekaj pritožb, zato je omenjeni svet o višini cene za vodo ponovno razpravljal na seji dne 20. decembra 1962 in sklenil, da se cena za vodo ne spremeni, dokler ne bo večja potrošnja.

Od 17. septembra 1962, ko je začel vodovod delovati pa do 13. decembra 1962 je znašal inkasno za vodo 293.450 din, bruto osebni dohodek delavcev na črpalnici je bil 217.990 din, za električno in za popravilo črpalke se je v pripravi vred plačalo 160.000 din. Skupni stroški so bili 464.510 din. Razlika med dohodki in izdatki znaša 171.060 din. To se pravi, da je bilo za vodo manj kasirano, kakor znašajo stroški. Če bi k temu prišteli še stroške uprave, amortizacije itd. potem ne moremo trditi, da je cena vodi previsoka. Cena vodi se bo znižala le takrat, ko bo večja potrošnja.

Slavko Kurečič,
referent za komunalne
in gradbene zadeve
ObLO Lenart

ZAKAJ DELAVSKA UNIVERZA OBČINE LENART NE PRIREJA TEČAJEV OZIROMA SOL ZA MLAJŠE, ZA FIZIČNA DELA NESPOBNE LJUDI, V KATERIH BI SE USPOBILI ZA OPRAVLJANJE PISARNIŠKIH POSLOV?

A. K. — VOLIČINA

V zimskih mesecih leta 1962 smo pripravili strojepisni tečaj v katerega se je prijavilo 10 slušateljev. Pet slušateljev je kmalu zapustilo tečaj, uspešno pa so zaključili tečaj le trije slušatelji. Razumljivo je, da je glede na takšne izkušnje potrebno temeljito razmisliti, če kaže kaj takega še organizirati. V letu 1962 smo nameravali pričeti tudi s Srednjo ekonomsko šolo o kateri smo že večkrat poročali. Toda pri tem so bila vsa prizadevanja zaman in smo na koncu ugotovili, da kljub velikemu pomanjkanju tega kadra v naši občini za šolo ni dovolj interesa. Morda bi kazalo poizkusiti še s tečajem iz osnov knjigovodstva, toda vprašanje je, če se ne bi ta poizkus končal tako kot prejšnja dva. Delavska univerza je pripravljena organizirati take oblike izobraževanja, razumljivo

pa je, da bodo morali stroške teh tečajev nositi slušatelji. Nekaterim, ki so se prijavili za Srednjo ekonomsko šolo je žal, da s šolo nismo pričeli, ker jim njihov osebni dohodek ne dopušča, da bi se šolali v Mariboru, saj stanejo samo prevozni stroški mesečno okrog 8.000 dinarjev, medtem ko bi stalo mesečno šolanje tukaj 5 do 6.000 dinarjev, v kar pa so všteti tudi že nekateri učni pri-

pomočki, skripta in slično. Poskušali bomo tudi v letošnjem letu organizirati posamezne tečaje, razumljivo, če bo za nje dovoljno število kandidatov. Nikakor pa ne bomo pripravljali tečajev, če ne bo dovolj kandidatov, ker bi to za naše prilike bila predraga investicija.

Upravnik DU
Mirko Košmerl

—ec

Razprava o občinskem statutu

(nadaljevanje z 2. strani)

organizacij ni mogoče vnaprej določiti, ampak so konkretna določila in rešitve odvisne od danega položaja v katerem se posamezni kolektiv nahaja. Smatram pa, da bo iz vsega statuta morala biti razvidna organizacija podjetja, kakšna bo medsebojna povezanost organizacijskih enot in kakšen bo njihov odnos do višjih in nižjih samoupravnih organov. Statuti delovnih organizacij morajo zagotoviti, da bodo delovne organizacije zagotavljale progresivno tehnološko in ekonomsko usmerjenost. Statuti morajo določiti kar najbolj neposredne oblike sodelovanja delavcev pri upravljanju podjetja. Osrednje vprašanje statustov delovnih organizacij pa bo vsekakor, kako zagotoviti dejansko delitev dohodka po vložnem delu. Statuti naj bi tudi vsebovali jasne in

precizne določbe pristojnosti, ki bodo prilagojene nižjim samoupravnim organom, torej ekonomskim enotam. Po mojem mnenju bo potrebno tudi jasno določiti postopek pri sprejemanju proizvodnega plana podjetja, ki mora biti v izključni pristojnosti organov samoupravljanja. Statuti delovnih organizacij bodo morali tudi jasno določiti postopek za zagotovitev delovne discipline in kazni. To bi po mojem bilo potrebno še posebno jasno določiti zaradi obveznega postopnega kaznovanja. Nastaja tudi vprašanje, ali je potrebno v statutih delovnih organizacij definirati položaj sindikata in osnovne organizacije ZKS ter mladinskega aktiva v kolikor obstoja. Mislim, da bi v statutih morala biti določila, ki bi načeloma določila vlogo vseh subjektivnih sil v kolektivih.

Kje in pod kakšnimi pogoji bodo na KG Selce arondirali zemljo

Kraji Selce, Zavrh, Rogoznica, Čermiljenšak, Nadišec, Gočovski vrh in Voličina spadajo v področje, ki ima zaenkrat prioriteto pri urejevanju sadjarskih površin. To potrjuje tudi stališče kmetijskih strokovnjakov znanstvenega inštituta iz Maribora. Kmetijsko gospodarstvo Selce je že uredilo okrog 80 ha sadovnjakov. Kmetijsko gospodarstvo Selce ima v skladu z občinskimi osnovnim načrtom odobrena sredstva za obnovo sadovnjakov na površini 87 ha, medtem ko so načrti za novih 120 ha v izdelavi.

Na selškem kmetijskem gospodarstvu je trenutno najvažnejše, kako urediti nove nasade, ki naj bi bili čimbolj strunjeni. Za vso površino, ki pride v poštev za obnovo na selškem območju je do podrobnosti izdelan sistem komunikacij: ceste, obdelovalne poti, odvodni jarki, preskrba vode za škropljenje itd. Maksimalna izkoriščenost komunikacijskih sredstev pride v poštev le v primeru kompleksne obnove, torej ustvarjanja velikih skupnih kompleksov. Na površinah, ki jih nameravajo zasaditi z jablanami in hruškami bo potrebno zagotoviti uporabo razpoložljive mehanizacije za obdelavo, nego in zaščito. Računati je tudi potrebno s takimi nasadi, ki bodo omogočili uporabo naj sodobnejše mehanizacije za obdelavo. Novi nasad naj bi bil izveden po plosnicah, delno na terasah z vzgojo ploščate kro-

Da bi v Selcih zagotovili kompleksno obnovo sadovnjakov so pristopili k akciji pridobivanja novih zemljišč za predvideno obnovo. To nameravajo urediti z arondacijskim postopkom v obliki zamenjave zemlje, odkupa ali zakupa. Kolektiv KG Selce je sklenil, kar je tudi v soglasju z navodilom sekretariata izvršnega sveta za kmetijstvo in gozdarstvo LRS, da bo poizkusil v vseh primerih v arondacijskem postopku doseči predhodni sporazum. Da bi to dosegli, bodo predstavniki tega kolektiva stopili v stik s prizadevanji kmetovalci in se dogovorili za pogoje, ki bodo sprejemljivi za obe strani. Tisti kmetje, ki bi nudili KG Selce zemljo, bodo imeli možnost primerne zaposlitve na tem posestvu s tem, da bi jih predhodno usposobili bodisi za traktoriste, ali pa jih izšolali v kmetijski, oz. ekonomski šoli.

Na selškem kmetijskem gospodarstvu se bodo poslužili vseh možnosti, ki bi zagotovile kar najbolj enakopravno sodelovanje njihovega posestva z okoliškimi kmetovalci. Proti tistim pa, ki se bodo trdovratno upirali brez upravičenih razlogov, bo seveda začel postopek v skladu z zakonom o izkoriščanju kmetijskih zemljišč in arondaciji. Seveda bo vsakdo dobil tudi odločbo, na kateri bo jasno nakazana možnost pritožbe in sicer na arondacijsko komisijo pri ObLO Lenart ali pa na okrajno sodišče.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Potrebno je urediti cesto Gasteraj - Žerjavci

V »Domačih novicah« je bil v rubriki »Vprašujete — odgovarjamo« objavljen odgovor v zvezi z ureditvijo ceste Gasteraj, Sp. Velka in Žice. Menim pa, da je nujno potrebno preurediti obstoječo cesto, ki pelje skozi Zgornji, Spodnji in Srednji Gasteraj in povezuje območje Sp. Velke, Žitnic in celotnega Gasteraja z okrajno cesto v Žerjavcih. Po tej cesti se vozi mnogo kmetijskih pridelkov, lesa, sadja in reprodukcijskega blaga iz nad 270 ha

obdelovalnih površin. Po sklepu zbora volivcev z dne 21. maja 1961 v Jurovskem dolu smo za cesto na območju Zg. Gasteraja že nabavili odvodne cevi, 110 m³ kamna ter zazidali 540 m² ceste. S tem pa še seveda delo ni zaključeno. Potrebno je predvideti sredstva za dokončno rekonstrukcijo te ceste, nabavo gramoz, kamna in ostalo delo, ki bo potrebno. Z delom bo potrebno čimprej začeti.

Franc Bauman, Zg. Gasteraj

Strogo zaupno

MAJHNE PONEVERBE

V dnevnem časopisu večkrat beremo o velikih tatvinah, ki gredo v milijone. Večkrat pa niti ne vemo za majhne tatvine in poneverbe, o katerih se nam včasih niti ne zdi vredno razpravljati. Vendar, kadar gre za družbeni denar, ne moremo biti sentimentalni.

Te dni se je zgodilo, da so od-

krili poneverbo za 129 tisoč din pri sindikalni podružnici KZ Lenart. Približno v isti višini so odkrili primanjkljaj pri bifeju občinskega ljudskega odbora. Teh primerov ne bi imelo pomena dramatisirati, vendar velja opozoriti, da se ni zanesti na poštenost in, da je družbena kontrola nujno potrebna.

SESTANEK

Devet ur smo sedeli in poslušali čitanje zbira zapisnikov raznih sej in sestankov organov KZ Lenart. Šlo je za sindikalni sestanek lenaške kmetijske zadruge, na katerem so nameravali analizirati združitev kmetijskih organizacij v enotno kmetijsko zadrugo Lenart. Toda prebrano poročilo ni analiziralo stanja, niti nakazalo perspektive bodoče kmetijske organizacije. Ljudje so se spraševali, zakaj so prišli, zlasti še, ker je zadrugi svet sklenil pred tem

sestankom, da pride do združitve. Čudili smo se tudi neljubim očitkom na račun delavcev kmetijskega gospodarstva Lenart. Ob tem sestanku se mi predvsem vsiljujejo naslednja vprašanja: zakaj ni bil ta sestanek sklican pred zasedanjem zadrugnega sveta, odkod tolika žolčnost v razpravi o delavcih posestva, ki naj bi se priključilo zadrugi in čemu tako povečevanje zaslug nekaterih vodilnih ljudi v zadrugi?

Brez vstopnic v kino

V Gradišču so pred kratkim vrteli film »Tarzanova borba za življenje«. Gledalcev je bilo na pretek in med njimi tudi množica Lenarčanov, ki pa se s svojim neprimernim postopkom niso najbolj izkazali. Nekateri so namreč hoteli na vsak način zmu-

zniti v dvorano, ne da bi kupili karte. Nekaterim je to tudi uspelo. Zares se lahko ob tem vprašamo, ali naj gre tisti v kino, ki nima denarja, oziroma se mu zdi škoda odšteti par desetakov za film, ki sicer »vleče«?

V TEJ RUBRIKI OBJAVLJAMO POJAVE IN DOGODKE, KI RADI OSTANEJO SKRITI JAVNOSTI IN SE ČUVAJO KOT STROGO ZAUPNI. ČE STE DOŽIVELI KAJ TAKEGA, KAR SODI V TO RUBRIKO, NAM SPOROČITE IN RADI BOMO OBJAVILI IN TUDI HONORIRALI.

V nekaj vrstah

Prebivalci Jurovskega dola so lani odobrili 450 tisoč din za družbeni center. Sredstva niso bila izkoriščena, ker se krajevni forumi niso mogli dogovoriti z Gradbenim podjetjem Lenart za začetek gradnje in ker se je prostor prvotno namenjen za družbeni center, odstopil za učiteljsko stanovanje.

Idejno vzgojna komisija pri občinskem odboru SZDL je sprejela program dela za leto 1963, v katerem med drugim predvidevajo analiziranje ljudskih knjižnic, maloobmejnega prometa, klubske dejavnosti in dela Delavske univerze.

Mladinska dramska sekcija pri lenarškem prosvetnem društvu že precej časa vadi mladinsko igr

V BESEDI in sliki

V programu, ki ga je pred kratkim sprejela podružnica Združenja šoferjev in avtomehanicov pri KZ Lenart, predvidevajo poostreitev discipline svojih članov, več strokovnih predavanj, ustanovitev vzajemne pomoči, krvodajalske akcije in razširitev članstva. Na sliki: člani upravnega odbora Združenja šoferjev in avtomehanicov pri KZ Lenart.

Pekarna pri Lenartu iz leta v leto bolj napreduje. Delo je dokaj naporno, saj morajo kruh peči tudi ponoči. Fotograf je zalotil peka v trenutku, ko je jemal novopeče ni kruh iz peči.

Nedograjeni zadrugi dom v Jurovskem dolu že nekaj let terja temeljite obnove. V kraju nimajo primernega prostora za kulturne in druge prireditve, dom pa po navadi uporabljajo tudi kot skladišče za kmetijske pridelke. Delneobnove se je že lotilo prosvetno društvo, kateremu bo potrebno pomagati z dodatnimi sredstvi. Na sliki: zadrugi dom Jurovski dol, kakor ga je zabeležila fotokamera te zimske dni.

s katero bo nastopila na lenarškem odru. Verjetno bodo mladi igralci gostovali tudi v ostalih krajih občine.

KJE IN POD KAKŠNIMI POGOJI...

(Nadaljevanje s 3. strani)

Obrat kmetijske zadruge v Jurovskem dolu pripravljajo ureditev 6 ha sadne plantaže. Pred leti so v tem kraju že izdelali načrt za kooperacijsko sadjansko proizvodnjo na 70 ha, vendar se načrt ni uresničil.

Na selškem kmetijskem gospodarstvu upajo, da bodo prizadeti kmetje razumeli, da je perspektiva posestva in njih samih v veliki in cenejši ter rentabilnejši proizvodnji, ki pa jo lahko ustvarimo samo na velikih in strnjanih kompleksih.

Ptuj se pripravlja na folklorne in karnevalske prireditve

Ptuj že letos tretjič vabi na folklorne in karnevalske prireditve, ki bodo 24. februarja 1963 med 10. in 13. uro v neprekinjenem sporedu v Ptuj.

Kot prejšnji dve leti, bo tudi letos priredil folklorne in karnevalske prireditve predvsem iz dveh namenov: da bi dal podeželskim skupinam možnost in priliko, da se lahko predstavijo najširši javnosti z navadami in običaji iz davnih časov, na drugi strani pa da Ptuj pokaže svoje kulturno-zgodovinske dragocenoosti in se uveljavlja kot važno turistično mesto z vedno bolj urejenim gostinstvom in z novim hotelom, v katerega lahko sprejme lepo število gostov.

Na letošnje prireditve je povabil pripravljalni odbor vse skupine iz občine Ptuj in iz okolice, za katere je vedel. Nekaj skupin se je že prijavilo pred novim letom, nekatere pa se še sedaj prijavljajo. Prijavila se je celo skupina z Dobrega polja na Dolenjskem. Niso še znane vse skupine iz Slovenskih goric, kjer je prav gotovo ohranjenih še več folklornih običajev, ki bi jih bilo zani-

mivo predstaviti javnosti ob prireditvah kot so ptujske.

Odgovornost za uspeh folklornih in karnevalskih prireditev v Ptuj pravo gotovo ni majhna. Stik z vsemi skupinami, priprava scenarija njihovega nastopa, priprava oblek itd. zahteva svoje

delo in čas. Velika je tudi odgovornost napram vsem gostom, ki bodo prišli z vseh strani, da bodo zadovoljni s prireditvami, da bodo pravilno razvrščeni po mestu, kjer se bo pomikal sprevid z vsemi zanimivostmi in po gostinskih lokalih, kjer se bodo lahko okrep-

čali in odpočili po dolgem stanju.

Za letošnji karnevalski del prireditev pa je zanimivo, da so povabljeni k sodelovanju vsa podjetja in kolektivi in srednje pa tudi osnovne šole, zraven tega pa tudi skupine iz drugih krajev Slovenije. Za najboljše skupine so razpisane nagrade od 10.000 din do 100.000 din, saj je odbor določil v te namene 1.400.000 din. Ptuj bi naj ne bil na dan prireditev drugo kot veseljaško mesto, k čemer bi naj doprinesli vsaj dve tretjini gledalcev z vsaj minimalno masko (nos, brki, očala). Povabljeni so k sodelovanju tudi vse godbe z območja občine Ptuj, ki bi naj razveseljevale vse, ki bodo takrat v Ptuj.

Pripravljalni odbor ima letos nekoliko lažje stališče od odbora, ki je pripravljaval prireditve 1961. leta, ko še ni imel izkušenj, kot jih ima sedaj, saj je dalo svoje pobude ob prejšnjih prireditvah mnogo ljudi, da bi bilo ob tem dnevu v Ptuj pravo veselje in zanimivo za vsakogar, ki bo prišel v zgodovinsko in prijazno mesto Ptuj.

V. J.

MALA KRŽANKA

1	2	3	4	5
	6		7	
	8		9	
10	11	12		
13		14		
15	16			
17	18	19		
	20	21		
	22			

VODORAVNO: 1. ne tuje, 6. pesnitve, 7. šesti ton, 8. športnik, 10. njega ali? 12. žensko ime, 13. znani vrh v Alpah, 15. kazalni zajmek, 16. socialistična, 17. ljudska mladina Slov., 19. mesto v Švici, 20. žensko ime, 22. vesti ali?

NAVPIČNO: 1. ljub, 2. drhal (angl.), 3. lepoteč, 4. plačilno sredstvo, 5. obmejno gorstvo Slov., 7. vulkanski izmeček, 9. naselje s sadnimi plantažami, 11. majhen delček snovi, 14. okužen z nevarno boleznijo, 15. pritisk, 18. spanje, 21. it. spolnik.

Kaj dobimo pod 1 in 22 vodoravno?

ZA POPRAVILO STARIH ZGRADB PREMALO SREDSTEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

v novih zgradbah mesečno stati najmanj 4 do 5-krat več kot stane sedaj. Iz teh razlogov se v Mariboru tudi niso odločili za povečanje najemnin, temveč za znižanje amortizacije stanim zgradbam. Da je dejansko tako nam pokažejo tudi računi, da so zgradbe zgrajene v zadnjem obdobju preračunane, da se amortizirajo v 60 do 70 letih, kar bo verjetno prepočasno, da pa se po sedanjih najemninah v starih zgradbah napram cenam, ki veljajo za prodajo, stare zgradbe amortizirajo že v 10 do 15 letih.

Problem je vsekakor zanimiv, zlasti pa za hišne svete. Ne bo odveč, če se še kdo oglasi.

NAGRADNA UGANKA

Ko sestavljamo to uganko se čudimo, kako to, da ne pride niti eden odgovor na naša vprašanja. Mi si seveda prištedimo nagrade, toda zanima nas vseeno, kje je vzrok. Upamo, da bo ta-le zbudila nekoliko več zanimanja.

Vprašanja:

1. Ime prosvetnega društva, ki je lani v Lenartu gostovalo z igro »Molčeca usta«?
2. Kaj predstavlja beseda »klaf-ter«?
3. Katerega leta je bil v Gradišču zgrajen transformator?
4. Komu je bila in kje odkrita spominska plošča, ki spominja na slavne može slovenske književnosti?
5. Po domače hlev?
6. Znani slovenjgoriški arheolog — amater?
7. Pšenica, ki tudi v naši občini uspeva in se imenuje po sosedni državi?
8. Koliko metrov bo visok razgledni stolp v Zavrhu?
9. Gasilsko društvo, ki bo letos slavilo 30-letnico obstoja?
10. Kaj predstavlja kratica KZ? Želimo obilo uspeha pri reševanju naše nagradne uganke. Izmed prispelih rešitev bomo pravilno izžrebali in jo nagradili s knjižno nagrado. Odgovore pošljite do 15. marca na naslov: Uredništvo »Domače novice«, Lenart, Ptujška cesta 3/II.

DOPIŠUJTE
v »Domače
novice«

Ljudski pesniki in pisatelji oglasite se!

Gotovo je med našimi ljudmi nekaj takih, ki za sebe in skrivaj pišejo pesmi ali povesti. V svojih delih obravnavajo kmečko življenje, ki ga skušajo s pisano besedo ohraniti.

Naše uredništvo želi pisati o teh ljudeh. Zakaj bi ostali zastrti javnosti, če pa opravljajo koristno delo. Torej oglasite se vsi, ki s peresom ali svinčnikom opisujete naše življenje, tudi tisti iz šolskih klopi, ki vam je priroda podarila smisel za pisanje.

Sporočite priimek, ime in točen naslov stanovanja do 15. februarja na naslov: uredništvo »Domače novice« Lenart, Ptujška cesta 3. Uredništvo

V nekaj vrstah

Podjetje Klemos iz Lenarta gradi nove poslovne prostore. Dela so zaradi slabega vremena sicer ustavljena, vendar se jih bodo spet lotili, kakor hitro bo vreme dopuščalo. Novozgrajeni poslovni prostori bodo obsegali 500 kvadratnih metrov površine in bodo zaenkrat zadostovali za potrebe 60 članskega delovnega kolektiva.

Krojaštvo in šiviljstvo Lenart ima vse pogoje za nadaljnji razvoj. Ze lani so se lotili izdelave konfekcije, ki gre dobro v denar. Poslovanje nameravajo še razširiti z ustanavljanjem novih obratov. Dosedaj so ustanovili poleg Lenarta še obrat v Mariboru, v kratkem pa ga bodo tudi v Cerkevniku.

Uradni dnevi

Sedež Občinskega ljudskega odbora Lenart: ponedeljek, sredo, petek.

Pozimi: od 1. oktobra do 31. marca od 7. do 14. ure.

Poleti: od 1. aprila do 30. septembra od 8. do 13. ure.

Isti uradni dnevi na krajevnih uradih Lenart, Gradišče, Cerkevnik, Voličina in Benedikt.

Krajevni urad Jurovski dol: torek, četrtek, sobota.

MOHAMED SAID JE PREDAVAL

Te dni je bil v gosteh v lenarški občini alžirski študent Mohamed Said, ki študira elektrotehniko na fakulteti v Ljubljani. V lenarški občini je predaval o Alžiriji v revoluciji in obnovi. Predavanje so bila v Lenartu, na KG Selce, kjer je bila najboljša udeležba, v sindikalni podružnici uslužbencev občine, v KZ Zgornja Ščavnica in v Gradišču.

ZAKLJUČENA VEČERNA POLITIČNA ŠOLA

Pred kratkim so zaključili Večerno politično šolo, ki so jo obiskovali slušatelji iz delovnih kolektivov in iz družbeno političnih organizacij občine. Šola je organiziral Občinski komite ZKS in je trajala skoraj 4 mesece. Slušatelji so poslušali 16 predavanj o znanstvenem socializmu, ekonomiki in vlogi subjektivnih sil v javnem življenju. Po vsakem predavanju je bila razprava. Predavali so v glavnem predavatelji iz Maribora. Slušatelji VPS so ob zaključku polagali izpite. Za izpit so pripravili pisne naloge z različnih družbenih področij v občini.

FILMSKI SPORED

GRADIŠČE

24. februar ob 15. in 19. uri »OKLAHOMA« — ameriški barvni kinemaskopski film.

3. marec ob 15. in 19. uri »LJUBEZEN IN MODA« — domači barvni VV film.

VOLIČINA

24. februar ob 15. in 18. uri »VOJNA« — jugoslovanski vojni film.

3. marec ob 15. in 18. uri »TEK ZA SONCEM« — ameriški kinemaskopski film.

slovenske gorice **V borbi**

ZAČETKI NARODNOOSVOBODILNEGA GIBANJA NA OBMOČJU VOLICINE

Piše FRANJO ŠKRBINC

Jeseni 1943 in spomladi 1944 je postala zanimiva takozvana Klečanja ali zidanica tovariša Muršaka na Strmi gori. Tu so čakali mobiliziranci na vezo. Večkrat je bilo tudi po ves teden zbranih več ljudi v mali sobici. Mala okna so bila zastrta, hodili so lahko samo v prostor, kjer je bila sadna stiskalnica. Hrano jim je prinašala tudi večkrat dnevno Antonija Repič, ki je še sedaj pri Muršakovih. Izgledalo je, kot da hodi po pijačo v zidanico, čeprav je bila v posodi hrana. Nosila je tudi hrano terencem, ki so bili v gozdu. V Klečanji je bilo skritih več domačinov preden so lahko odšli v gozd, v edinice na Kozjaku. Tu je bil meseca novembra tudi Letniškov Franček — Branko, preden je odšel na Kozjak v edinico.

REPIČ ANTONIJA

je nosila hrano v Klečanje ali pa v gozd in tako pomagala v akciji od leta 1943

Postojanka za Voličane je bila pri Muršakovih ob Pesnici v Spodnji Voličini. Muršak je pušal pošto za terence v skritem koritu pod hlevi. V koritu so bile stare konzerve, med katerimi so skrivali pošto. Terenci so lahko prišli do korita tudi preko Pesnice po podrtem drevesu.

Spomladi leta 1944 je bilo formirano slovenjegoriško okrožje. Prvi sekretar tega okrožja je postal Rojs Srečko — Niko. Mrežo organizacije so razširili tudi na druge kraje. Na terenu so delovali uspešno številni domačini. Do izdaj skorajda ni prišlo, razen v dveh primerih, ki pa nista povzročili večje škode. V letu 1944 so na terenu v Voličini in v bližnji okolici delali kot terenci Devide Mladen — Tone, Drnovšek Boris — Naca, Bajgot Ivan — Sava, Bračič Miha, pozneje pa tudi Kristl Ela — Tanja, Pirher Aleksander — Aco, Zorko Edo — Mihe in drugi. Proti jeseni leta 1944 je bilo že veliko hiš, katerih prebivalci so aktivno sodelovali.

Sredi poletja 1944, bilo je 12. avgusta, je bil črn dan za slovenjegoriško okrožje. Pri Jakobu so

se zbrali v gostilni Vračko Rojs — Srečko, Lovše Vojko in Golob Ernestek. Pri vходу jih je opazila nemška poštna uradnica. Ta je telefonično sporočila v Maribor, da so v hiši partizani. Nemci so se pripeljali z avtomobilom in hišo obkolili. Vdri so v hišo tako naglo, da ni bilo mogoče misliti na obrambo. Le Golob je hotel dvigniti orožje, pa je bil z rafalom ubit. Rojs Srečka in Lovše Vojka so Nemci ujeli, ju zvezali in s kamionom ponoči odpeljali v Maribor. Sedela sta na klopi v kamionu z zvezanimi rokami med nemškimi vojaki. Na nekem ovinčku je Niko z roko dal znamenje in oba sta istočasno skočila s kamiona. Vez se je pretrgala, Rojs Srečko se je malo poškodoval in zbežal v temo, Vojko pa se je težje poškodoval in so ga Nemci dobili. Potem so ga Nemci pretepili in ga vrgli na kamion, ki je odpeljal proti Mariboru. Bil je dolgo zaprt in so ga strašno mučili. Izdal ni ničesar. Iz zaporov se je živ rešil. Oba z Rojsom sta ostala, medtem ko je Golob Ernestek iz Gradišča padel kot zelo odločen in korajžen partizanski bореc.

Slovenske gorice v pradavnini in topografski ogledi arheoloških najdišč

Piše: VLADO LORBER

(Nadaljevanje) 4

Hiša je bila vkopana v zemljo (zemunica). Na nasprotni strani tega najdišča, na parceli Klobasa Alojza iz Stanetinc pa je kustos odkril novo ognjišče in obilico kamenega orodja in glinastih posod. Verjetno, da je tu bila večja naselbina, ker se po vsej okolici najdejo petrefakti iste dobe. Približno 120 metrov od tega neolit-skega najdišča pa je isti posestnik pri kopanju gramoza odkril okostnjaka v skrčeni legi, kar je značilno za takratni pokop. Kamene sekire so bile lepo oblikovane, obrušene in so imele izvrtane luknje. Zanimivo je vrtanje lukenj v kamen v tej dobi.

Na podlago pritrjen kamen iz serpentina — pohorska prodorinska kamenina (serpentin se imenuje zato, ker ima sestavina tega kamna obliko serpentina ali zavojev — ovink) je nastavil votlo bezgovo palico ali pa votlo ravno kost, to je povezal z lokom. Vse skupaj pa je pritržil med dve rogovili, ki jih je zabil v zemlje in dodal prečno os. Z lokom je poganjal, vrtil votlo bezgovo palico ali votlo kost na nastavljenem kamnu, okoli pa je nasipal fini kremenasti pesek in dolival vodo. Zaradi vrtanja palice se je začel

vrteti tudi pesek in pričel vrtati luknjo v kamen. V sredini je ostal čep, ki je po končanem vrtanju izpadel. Vrtanje luknje v takšen kamen in s tako pripravo je poizkusil pred dvema letoma kustos varaždinskega muzeja in je za izvrtanje luknje rabil 30 ur. Neolitski človek je bil zelo iznajdljiv. Kamenje je prevrtal zaradi tega, da je lahko v luknjo vtaknil kol in tako podaljšal svojo roko in od daleč ubil divjad. S temi kamninami sekirami je obdeloval tudi les. To še danes delajo nekateri narodi v Afriki in Avstraliji. Za motiko je uporabil bolj sploščen kamen. Takšna motika je bila najdena v Zgornjih Verjanah, na njivi kmeta Ploja. Sekiro je daroval Mariborskemu muzeju.

Zelo dobro ohranjeno kameno orodje in posodo je arheološka ekipa Mariborskega muzeja odkrila v Porčiču, to je tik ob magistrali, na vrhu gozda, v gramozni jami. Zraven tega najdišča je lepo ohranjena gomila — grob.

Cestar tovariš Čuš iz Vidma ob Ščavnici je na svojem območju zbral štiri lepo ohranjene kamene sekire.

Najdbe kamenega orodja so znane tudi v okolici Benedikta, Velke, Stare gore, Tomaža, Polenšaka, Ljutomera in Radgone ter še v manjših zaselkih.

Tako vidimo, da je neolitska doba zastopana po vseh Slovenskih goricah. Takratni prebivalec ni bil več nomad in lovec, ampak že poljedelec in živinorejec. Zaradi stalne naselitve je moral graditi hiše za sebe, za živino pa hleve. Neolitski človek je bil še zelo spreten in je že poznal primitivno tehniko. Tudi izdelki iz gline so prava umetnost. Arheologi mnogokrat odkrijejo kipece iz gline in kamna, ki predstavljajo ženo, kot simbol rodovitnosti. Še danes posnemajo naši lončarji in umetnostni obrtniki obliko neolitskih skled in loncev. Glinasta posoda je bila lepo okrašena z raznimi izdolbinami, vdolbinami in ročaji estetskih oblik. Njegova obleka — pračlovekova — je bila izdelana iz živalskih kož. Med najdbami teh naselij so tudi šivanke iz kosti, kar priča, da je takratni človek krojil svojo obleko.

Naravno okolje s svojimi pojavaми je nekega človeka te dobe utesnilo v verovanje v nadnaravno. Strela, torej električna sila, ki si je človek ni znal razlagati, nato še grom in neurja so v njem zbuvala spoštovanje do neznanega. Vse kar si ni znal človek razjasniti z razumom, je bilo višja sila. Morda je še ta oblika v navadi. Marsikdo še verjame v uroke in čarovnije, to se predvsem

zaledi v Slovenskih goricah pri živini, a žal marsikdaj k temu pripomorejo razni mazači, kar pa ima večkrat za posledico gmotno gospodarsko škodo.

Kakšni so bili ti obredi pri slavju, pri spoznavanju DOBREGA ali SLABEGA DUHA, lahko primerjamo z današnjimi bušmani v Avstraliji, ki žive še vedno na stopnji neolit-skega človeka. Tudi nekatera afriška plemena še žive podobno življenje.

Po vseh Slovenskih goricah so še danes zakopani mnogi dokazi neolit-ske kulture. Marsikdo najde to ali ono glinasto posodo ali pa košček posode, a ne ve, da je to drgocen dokaz te dobe. Vsakdo, ki najde kaj njemu neznanega v zemlji, naj nese najdbo v najbližnji muzej, kjer bo strokovnjak ugotovil izvor tega predmeta. Majhen košček glinaste posode lahko strokovnjaku pove oboj te ali one kulture naših prednikov. V imenu muzeja prošim vsakega, da pomaga pri ugotavljanju prazgodovine in zgodovine naših lepih Slovenskih gorici.

Tudi bodoči občinski statut naj predvideva, v svojem kulturnem delu, varstvo spomenikov, njih zaščito in zaščito vseh najdb.

(Nadaljevanje prihodnjič)

TRGOVSKO PODTJETJE

»POTROŠNIK«
sporoča

Saj ni res!... pa je!!

Poslovalnica Center Vam nudi po ugodni ceni ženske volnene jopice od 3.600 din dalje, poslovalnica »Železnina« pa elektromotorje »Rade Končar« 4 KV po 65.000 din in 5,5 KV po 84.000 din.

Podružabljanje gozdne proizvodnje v Slovenskih goricah

Piše: Ing. Hinko Špendl

Temeljni zakon o gozdovih iz leta 1961 določa načela o gospodarjenju z gozdovi v družbeni in državljanski lastnini. Novost v teh načelih je podružabljanje gozdne proizvodnje v zasebnih gozdovih. Osnovna določila o tem osvetljujejo 5. člen TZ o gozdovih. Uzakonjena je možnost neposrednega gospodarjenja v zasebnih gozdovih po gozdnogospodarski organizaciji, ki bazira na kooperativnih odnosih med zasebnim proizvajalcem in gospodarsko organizacijo, ali se ureja z republiškim predpisom, pod katerimi pogoji naj prevzame gospodarska organizacija upravljanje teh gozdov.

Tako je ostvarjena težnja 1. člena TZ o gozdovih, ki narekuje gospodarjenje v gozdovih kot dobrino splošnega družbenega pomena ne glede na lastništvo tako, da se doseže trajnost in povečanje njihovega donosa. Tako zastavljeno gospodarjenje z gozdovi naj uresniči namen gozdov. Ostvarjena je prav tako težnja gozdarskih strokovnih kadrov, da vodijo neposredno vso

gozdno proizvodnjo preko svoje gospodarske organizacije po določenem programu.

Poti k rešitvi vprašanju podružabljanja gozdov bodo različne za posamezna gozdnogospodarska območja. Osnovno vodila člena 6 TZ o gozdovih govori v drugem odstavku, da bo potrebno pri gospodarjenju z gozdovi uporabljati ukrepe, s katerimi se bo zagotovilo vzdrževanje in obnova gozdov in ukrepe, s katerimi se pospešujejo gozdovi in gozdna proizvodnja.

Za gozdnogospodarska območja bogata z gozdovi, kjer so njihovi lastniški pretežno gozdni posestniki, bo proces podružabljanja nedvomno hitrejši in uspešen.

Namen tega članka je načeti problematiko podružabljanja gozdov na območju Slovenskih goric to je področja, ki je deficitno z gozdovi in so gozdovi tudi močno razdrobljeni tako po lastništvu kot po parcelizaciji.

Splošna načela procesa in izvajanja podružabljanja bodo obveljala za vsa gozdnogospodarska območja ne glede na njihove specifičnosti.

(Nadalj. v prihodnji številki)

OBČINSKI SINDIKALNI SVET IN DELAVSKA UNIVERZA LENART

RAZPISUJETA

prosto delovno mesto

uslužbenca-ke za opravljanje administrativnih poslov na Občinskem sindikalnem svetu in Delavski univerzi.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da so dovršili administrativno šolo ali
- da imajo daljšo prakso v pisarniškem poslovanju

Pogoj je tudi stalno bivališče v občini Lenart.

Kandidati naj vložijo prošnjo skupaj z življenjepisom na naslov:

DELAVSKA UNIVERZA OBČINE LENART

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta!

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA ZADEVE NARODNE OBRAMBE PERSONALNA UPRAVA

razpisuje

natečaj

za sprejem kandidatov-civilistov v letu 1963 za gojence naslednjih podoficirskih šol:

1. pešadijsko podoficirsko šolo
2. artilerijsko podoficirsko šolo
3. PA artilerijsko podoficirsko šolo
4. inženirsko podoficirsko šolo
5. tankovsko podoficirsko šolo
6. podoficirsko šolo ABHO
7. podoficirsko šolo za zveze
8. prometno podoficirsko šolo
9. sanitetno podoficirsko šolo
10. podoficirsko tehnično šolo za zveze
11. tehnično podoficirsko šolo
12. letalsko mehanično podoficirsko šolo
13. letalsko podoficirsko šolo za zveze
14. mornariško podoficirsko šolo
15. mornariško-tehniško podoficirsko šolo
16. vojaško glasbeno šolo

Pouk se začne na vseh šolah dne 1. septembra 1963 in traja do treh let, v vojaški glasbeni šoli pa do štirih let.

POGOJI ZA SPREJEM KANDIDATOV

Natečaja se morejo udeležiti moški državljani FLRJ, ki zadoste splošnim in posebnim pogojem.

a) splošni pogoji:

da so dovršili osnovno (osemletno) šolo — da so rojeni 1947. leta ali pozneje — da so zdravi in sposobni za vojaško službo — da niso bili sodnijsko kaznovani — da niso v sodnijski preiskavi — da so samski — da so dobili pismeno dovoljenje staršev oziroma skrbnikov. Kandidati, ki obiskujejo VIII. razred osnovne šole, pa imajo ob polletju slabe ocene, se natečaja ne morejo udeležiti.

b) posebni pogoji:

za vojaško glasbeno šolo — da imajo dober posluš in smisel za ritem.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI GOJENCEV

Gojenci vseh podoficirskih šol bodo po končanem šolanju prevedeni v čin vodnika, gojenci vojaške glasbene šole pa v naziv vojaškega uslužbenca XII. razreda.

Po končanem šolanju so kandidati dolžni ostati v aktivni službi JLA najmanj 10 let.

POSTOPEK K UDELEŽBI NATECAJA

Kandidati, ki se želijo udeležiti natečaja, predložijo odseku za narodno obrambo občinskega ljudskega odbora prošnjo, kolkovano s kolkom za 50 din, in to najkasneje do 1. marca 1963.

Prošnjo napišejo na obrazec, ki ga dobijo pri odseku za narodno obrambo občinskega ljudskega odbora. Priporočamo, da pride s kandidatom eden od staršev-skrbnikov, da bo podpisal privolitev.

Prošnji morajo priložiti: rojstni list — overovljen prepis spričevala VIII. razreda osnovne šole; če prosilec ob vložitvi prošnje šolo še obiskuje, priloži prošnji overovljen prepis ocen iz prvega polletja osmega razreda in prepis spričevala VII. razreda — karakteristiko mladinske organizacije.

Sprejeti kandidati bodo po odseku za narodno obrambo občinskega ljudskega odbora pravočasno obveščeni in poklicani v šole, odklonjeni kandidati pa bodo z obvestilom prejeli vrnjene dokumente.

Vsa druga pojasnila dobe kandidati pri odseku za narodno obrambo občinskega ljudskega odbora.

IZ Personalne uprave DSNO

ODKUPNE CENE KMETIJSKIH PRIDELKOV IN ŽIVINE PRI KMETIJSKI ZADRUGI LENART

Cene veljajo od 1. 2. 1963

ŽIVINA:

Vrsta	Kvaliteta	Starost do mesecev	Teža nad	Klav. %	CENA		
					Prosto din	Premija din	Pogodb. din
Junci mlajši	I. a	18	420	55	225	25	250
Junice mlajše	I. a	18	380	55	225	25	250
Junci mlajši	I.	18	420	55	210	20	230
Junice mlajše	I.	18	380	55	210	20	230
Junci starejši	I.	36	470	54	190	20	210
Junice starejše	I.	36	420	54	190	20	210
Junci mlajši	II.	18	300	52	180	20	200
Junice mlajše	II.	18	250	52	180	20	200
Junci starejši	II.	36	350	52	170	20	190
Junice starejše	II.	36	300	52	170	20	190
Voli	II.		550	50	170	—	—
Voli	III.		550	45	150	—	—
Voli	IV.		550	40	110	—	—
Krave	II.		350	50	150	—	—
Krave	III.		350	45	125	—	—
Krave	IV.			40	100	—	—
Krave	V.			do 40	80	—	—
PRASIČI:							
Bacon bell	I.		80—95	—	260	20	280
Bacon bell	II.		80—95	—	250	20	270
Prima mes.	II.		96—110	—	240	20	260
Prima mes.	III.		111—125	—	250	20	270
Mesnat iznad 125—180 kg					250	20	270
Mesnat izpod 80 kg					250	—	—
TELETA:							
Teleta	I.		90 navzg.		275	—	—
Teleta	II.		70—90		250	—	—

Teleta določena za zasilni zakol se plačajo po kvaliteti in to od 150—250 din. Odtegljaj pri normalni sitosti živine je za govedo najmanj 6% za prašiče 2%. Pri prehranjenosti živine je odtegniti odnosno odbiti še po dogovoru za govedo do 4% za prašiče 3%.

Cene veljajo od 1. 2. 1963

KMETIJSKI PRIDELKI

Vrsta	Sorta	Kval.	Debel. mm	Cena za kg
Jabolka vse vrste čiste, zdrave		I. a	65	65
Jabolka vse vrste čiste, zdrave		I.	60	60
Jabolka vse vrste čiste, zdrave		II.	50	35
Jabolka vse vrste čiste, zdrave		III.	40	25
Fižol: cipro, suh, čist in zdrav		I.	—	180
Fižol prepelničar, čist in zdrav		I.	—	150
Fižol enobarvni		I.	—	130
Fižol mešani		—	—	100
Zitarice: pšenica, rž suha čista		I.	—	50
ječmen, oves suh čist		I.	—	40
koruza suha čista		I.	—	50
Oljarice: bučnice cele, b. olja v %		17 čiste suhe		120
Oljarice golice b. olja v %		37 " "		260
Oljarice luščene b. olja v %		28.5 " "		290
Oljarice: sonč. domcele son. olja v %		13 " "		40
Oljarice sonč. ru. son. olja v %		29 " "		60
Oljarice: repica son. olja v %		23 " "		70
Ostalo: seno, detelja, otava, fco hlev		" "		20
slama in šar		" "		10
krompir jedilni sort. odg. deb.		" "		25
gobe suhe		" "		5.000
čebula		" "		80
česenj		" "		200
orehi zdravi		" "		170
zelje — glavi		" "		30
repa bela po disp. (podatke)		" "		10
jabolčnik sladek čist. po disp.		" "		45
jajca		" "		30 kom.

Kože vse vrste po ceniku od Koteksa Ljubljana
Divjačina vse vrste po ceniku od Vajda Čakovce

OPOMBA UREDNISTVA: Za morebitne spremembe cen v času do naslednje objave uredništvo ne jamči, ker se cene gibljejo glede na ponudbo in povpraševanje.

IZ KRAJA

v kraj

Gradišče

Kakor smo zadnjič obljubili, danes poročamo v tej rubriki o Gradišču. V razgovoru so sodelovali Franc Puntar, Janko Kšela, Ivan Kerec in Andrej Hojs.

Zanimiv predlog o zaposlitvi kmetov, ki so prenevarljeni odstopiti zemljo

Tudi na obratu lenarške zadruga v Gradišču sta sadjarstvo in živinoreja dve osnovni panogi. Naj to dokumentiramo s številkami: v kmetijskem pogodbenem sodelovanju, ki iz leta v leto napreduje, so lani pitali skoraj 400 goved in prašičev. V tem času so odkupili 714 goved, telet in svinj v vrednosti nad 27 milijonov dinarjev. Sadjarstvo je v Gradišču zlasti razvito zaradi ugodnih in za to panogo kmetijstva primernih leg. Medtem, ko se pogodbeno sodelovanje v tej panogi v glavnem po drugih zadrughnih obratih ni povsem obneslo, oziroma se ponekod sploh ni uveljavilo, so v tem pogledu na obratu Gradišče le nekoliko napredovali, čeprav o posebnih uspehih ne bi mogli govoriti. Lani so sklenili za tovrstno sodelovanje pogodbe na 8,5 ha, kar je sicer malo, vendar začetek je le tu. Da je v Gradišču sadje doma, kakor temu

v večji meri gojijo še pšenico, ki daje sorazmerno lep donos.

Za uspešen razvoj živinoreje je potrebna seveda krmna baza, zato ni čudno, da imajo na območju Gradišča največ travniških površin, seveda pa so težave še vedno v Gočovi in Spodnji Senarski kjer Pesnica iz leta v leto poplavlja in povzroča veliko gmotno škodo. Sicer pa se sliši, da bo v prihodnjih 4 letih tudi ta problem za vedno rešen. Uspehi v živinorejski proizvodnji so precejšnji tudi zato, ker je precejšnja razlika v odkupni ceni, na drugi strani, pa so se tudi kmetijski strokovnjaki bolj potrudili in pristopili k večini kmetov glede sodelovanja v kmetijski kooperaciji, zlasti pa v živinoreji. Lastna proizvodnja na obratu zadruge v Gradišču zajema nad 29 ha kmetijskih površin in skoraj 19 ha gozdov. Največ je travnikov, ki obsegajo 21 ha. Na tem obratu se tudi v lastni proizvodnji ukvarjajo s problemom zamočvirjenih travnikov, kjer raste kisla krma.

Med kmetovalci Gradišča se vedno bolj pojavlja težnja po prodaji posestev, nekateri pa jih nudijo zadrugi tudi v zakup ali odkup. Ob tem vprašanju so se v lenarški zadrugi in na obratu zamislili, kako obdelati posestva, ki so bolj oddaljena od površin v lasti zadruga, oziroma, da bi jih obdelali tako, da bi bila proizvod-

Središče Gradišča pozimi

živini. Predlog je vsekakor zanimiv in je vreden globlje proučitev.

Stanovanje šolskega upravitelja preurediti v učilnico in kabinete

V Gradišču se že nekaj časa abadajo s problemom, kako zamašiti vrzel v pomanjkanju učilnic. Šola, ki je že dosegla častitljivo starost, je na tesnem s prostori. Komaj štiri učilnice so na razpolago na sorazmerno veliko število otrok, saj pride na razred povprečno 50 učencev. V taki stiski gradiški učitelji dolgo ne bodo mogli več poučevati. Predlagajo, da bi se uredila stanovanja za šolskega upravitelja in druge učitelje v nedograjeni zgradbi — bivša last Drevo Valentina, ki že nekaj let kliče po obnovi, sicer bo slej ko prej propadla. Baje je zgradba že odkupljena. V stavbi, kjer sedaj stanuje šolski upravitelj in je v neposredni bližini šole, naj bi uredili eno učilnico in več kabinetov. S tem bi vsaj za nekaj časa bil problem učilnic v Gradišču rešen. So tudi predlogi, da bi ob upraviteljevem stanovanju dogradili poslopje in tudi tam uredili učilnice. Verjetno pa bo prvi predlog najboljši. V podaljšku stanovanja upravitelja pa bi kazalo urediti prostor za šolsko mlečno kuhinjo, ki sedaj gostuje v kulturnem domu, ki je od šole precej oddaljen in je za šolsko kuhinjo zato neprimeren.

Tegovina s prehranbenim blagom se naj preseli

V Gradišču imamo sedaj trgovino s prehranbenim blagom, ki

se stiska v majhnih prostorih pri Senekarju, zato tudi ni čudno, da potrošniki večkrat negodujejo, ker ne morejo priti hitreje na vrsto. Tovariši s katerimi je tekel pogovor menijo, da je potrebno trgovino s prehrano preseliti v prostor na obratu KZ, ki je svoj čas že služil za trgovino, sedaj pa je praktično neizkoriščen. S tem predlogom se strinja tudi lenarška kmetijska zadruga. Na »Izbiri« v Cerkevniku so po zagotavljanju sobesednikov pripravljene in preureditve lokala, kjer naj bi bila nova trgovina. V ta namen naj bi investirali 1,5 milijona din. Če bo prišlo do nove trgovine s prehrano, se bo zaradi večjih prostorov lahko izboljšala tudi postrežba, pa tudi zaloge bodo bolj pregledne.

Gradiščani se zadnji čas upravičeno pritožujejo nad slabo postrežbo v njihovi gostilni. Odkar je gostilna v sestavi lenarškega gostinskega podjetja, ni mogoče dobiti niti toplih obrokov, celo točilno mizo je nekdo odpeljal. Upamo, da se bo stanje le popravilo.

Prihodnjik pa v tej rubriki berite o dogodkih in problemih v Zgornji Ščavnici.

V tej zgradbi naj bi se uredila učiteljska stanovanja.

pravimo, pokaže tudi podatek, da so lani odkupili najmanj 165 ton sadja, kar v dohodku Gradiščanov nedvomno predstavlja poglavito postavko. V Gradišču gojijo tudi druge kulture, saj je za ta obrata, kakor za večino drugih v občini značilno, da se kmetje še vedno ukvarjajo z vrsto kmetijskih dejavnosti, ki kljub vložnemu trudu ne prinašajo kdo ve kako velike dohodka. Poleg sadjarstva in živinoreje v Gradišču

nja rentabilna. Prevladuje mnenje, da bi v primeru, če kmet odstopi zemljo zadrugi, oziroma, da je ta odkupi, naj bi kmet ostal na svoji zemlji kot delavec kmetijske zadruga in bi redil živino. Živino bi forsirali na vseh kmečkih posestvih, ki bi jih zadruga odkupila in so preveč od rok. Osebni dohodek kmeta, oziroma delavca bi bil v celoti odvisen od uspeha v živinoreji, oziroma od tega, kakšen bi bil prirastek pri

Urejuje uredniški odbor: Ernest Smeč, predsednik — Člani: Edo Zorko, Mirko Košmerl, Jelka Firbas in Tone Stefanec — Odgovorni urednik: Tone Stefanec — Uredništvo in uprava Lenart, Ptujška cesta 3-II — Izhaja stalno na 8. straneh drugi in četrti četrtek — Letna naročnina 400 din, izmuzstvo 800 din — Tekoči račun pri NB Lenart št. 604-14-608-12 — Ime »Domače novice« — Tiska CP »Celjski tisk« Celje.